

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра педагогічної та вікової психології

СИЛАБУС
нормативного освітнього компоненту
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

підготовки БАКАЛАВР
спеціальності 053 Психологія
освітньо-професійних програм
Психологія
Практична психологія

для денної і заочної форм навчання

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компоненту «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» підготовки бакалаврів, галузі знань 05 Соціально-поведінкові науки , спеціальності 053 Психологія, за освітніми програмами Психологія, Практична психологія.

Розробник: Кульчицька Анна Валеріївна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології, доцент.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

проф. Вірна Ж.П.

Силабус освітнього компоненту затверджено на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

проф. Гошовський Я.О.

I. Опис навчальної дисципліни (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія Психологія, практична психологія Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>210/ 7</u>		Рік навчання <u>перший</u>
		Семестр <u>1</u> -ий <u> </u>
		Лекції <u>32</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>32</u> год. Лабораторні <u>34</u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота <u>12</u> год.
		Консультації <u>100</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Форма контролю: залік	
Мова навчання - українська		

I. Опис навчальної дисципліни (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія Психологія Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>210/ 7</u>		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>1</u> -ий <u> </u>
		Лекції <u>8</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>8</u> год. Лабораторні <u>8</u> год. Індивідуальні <u> </u> год.
		Самостійна робота <u>168</u> год.
		Консультації <u>18</u> год.
ІНДЗ: <u>є/немає</u>	Форма контролю: залік	
Мова навчання українська		

**I. Опис навчальної дисципліни
(заочна форма за скороченим терміном навчання)**

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання(за скороченим терміном)	05 Соціальні та поведінкові науки 053 Психологія Психологія Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/ 4</u>		Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>1</u>-ий ___
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>6</u> год. Лабораторні <u>6</u> год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота <u>80</u> год.
ІНДЗ: <u>є/немає</u>		Консультації <u>18</u> год.
Мова навчання українська	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача

ППП: Кульчицька Анна Валеріївна

Науковий ступінь: кандидат психологічних наук Вчене

звання: доцент

Посада: доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Контактна інформація: 050 846 91 81, kulchucka.anna@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Вивчення освітнього компоненту передбачає визначення поняття «професія»; принципи класифікації професій; галузі сучасної психології; коло проблем, які вирішуються сучасними психологами, етичний кодекс психолога; питання академічної доброчесності, специфіку предметної сфери діяльності практичного психолога; сфери і види діяльності професійного психолога; принципи роботи психологічної служби в різних галузях; поняття та принципи, технологію, структуру оформлення, правила психологічного дослідження;. Освітній компонент передбачає формування вмінь визначати коло проблем, що досліджуються сучасними психологами; визначати принципи побудови сучасних психологічних досліджень; застосовувати ці знання в конкретних емпіричних дослідженнях; орієнтуватися у світі психологічних професій; використовувати на практиці основні положення етичний кодекс психолога на практиці, тощо;

2. **Пререквізити** - предмети з загальноосвітньої шкільної програми: біологія, математика, українська мова, людина і світ, інформатика.

3. **Постреквізити** – курсові роботи з діагностичної, консультативної та корекційно-реабілітаційної діяльності, проходження виробничих практик, передбачених навчальним планом, кваліфікаційна робота, а також освітні компоненти з циклу професійної підготовки в тому числі: психологія особистості, експериментальна психологія, психологічне консультування, психотерапія, спеціальна психологія та методика корекційно-реабілітаційного тренінгу, психологічна служба в освіті, тьюторинг і психологічний супровід в соціальних інституціях, організаційна психологія, педагогічна психологія, вікова психологія, клінічна психологія, патопсихологія, юридична психологія та медіація, психологія, управління, тощо.

4. **Мета і завдання** навчальної освітнього компоненту полягають у формуванні комплексного уявлення про ролі психології і психологічної культури в сучасному суспільстві та про психологію як науку в цілому; ознайомленні студентів зі специфікою професійної діяльності психолога та усвідомленні ними мотивації вибору майбутньої професії; ознайомленні з видами та галузями діяльності професійного психолога; методами дослідження і практичного досвіду; вивченні основних методів і категорій психології; сформувати у студентів знання, вміння та навички з основ наукового дослідження в цілому.

5. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики

СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

Програмні результати навчання

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження

ПРН 8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну

позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Таблиця 4

6. Структура освітнього компонента (денна форма навчання)

Назви теми	Усього	Лек.	Практ	Лаб.*	Сам. роб	Конс.	Форма* Контр./ Бали*
Змістовий модуль 1. Вступ. Сутність психології як науки та виду діяльності							
Тема 1. . Основи організації навчальної діяльності у закладі вищої освіти	13	2	2	2	6	1	Р /Т/ ДС/ 10
Тема 2. Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у закладі вищої освіти	12	2	2	-	8	-	Р /Т/ ДС/ 10
Тема 3. Вступ. Психологічні основи психології як науки. Історія розвитку, етапи становлення	11	2	2	-	6	1	Р /Т/ ДС/ 10
Тема 4. Місце психології у системі наук. Галузі психології	12	2	2	-	8	-	Р /Т/ ДС/ 10
Тема 5. Професія психолога. Класифікація професійної діяльності психолога	13	2	2	2	6	1	Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Тема 6. Вимоги до особистості і професійних якостей фахівця	15	2	2	4	6	1	Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Тема7. Професійна етика та культура у роботі психолога.	14	2	2	4	6	-	Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Тема 8. Основні напрями і підходи психологічної науки	11	2	2	-	6	1	Р /Т/ ДС/ 10
Тема 9. Особливості діяльності психологічних служб у різних соціальних сферах	15	2	2	4	6	1	Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Разом за модулем 1	116	18	18	16	58	6	10 (Хсер= Σ/9)

Змістовий модуль 2. Основи науково-психологічних досліджень							
Тема 10 Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень	14	2	2	2	7	1	Р /Т/ ДС/ 10
Тема 11 Особливості теоретичного, емпіричного та експериментального дослідження	14	2	2	2	7	1	Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Тема 12. Особливості психологічних досліджень	16	2	2	4	7	1	Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Тема 13 Класифікація методів психологічного дослідження	18	4	2	4	7	1	Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Тема 14. Технологія наукової діяльності психолога. Звітність наукових досліджень	16	2	2	4	7	1	Р /Т/ ДС/ 10
Тема 15 Етика наукових досліджень	16	2	4	2	7	1	Р /Т/ ДС/ 10
Разом за модулем 2	94	14	14	18	42	6	10 (Xсер= Σ/6)
Види підсумкових робіт							Форма* Контр./ Бали*
Виконання усіх лабораторних робіт в повному обсязі За змістовним модулем 1							10 (Xсер= Σ/5)
За змістовним модулем 2							10 (Xсер= Σ/6)
Інше: професійно-орієнтовані завдання Участь у конференції з публікацією матеріалів (за тематикою та змістом освітнього компонента), сертифікованих програмах (проектах) професійного спрямування (тренінги, наукові проекти, тощо)							10 балів (не більше 20 балів)
Контрольна робота							60 балів
Всього годин/ Балів	210	32	32	34	100	12	100

Структура освітнього компонента (заочна форма навчання)

Назви теми	Усього	Лек.	Практ	Лаб.*	Сам. роб	Конс.	Форма* Контр./ Бали*
Змістовий модуль 1. Сутність психології як науки та виду діяльності							
Тема 1. . Основи організації навчальної діяльності у закладі вищої освіти	15	2			11	2	
Тема 2. Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у закладі вищої освіти	13	-			11	2	
Тема 3. Вступ. Психологічні основи психології як науки. Історія розвитку, етапи становлення	12	-			11	1	
Тема 4. Місце психології у системі наук. Галузі психології	14	-		2	11	1	
Тема 5. Професія психолога. Класифікація професійної діяльності психолога	14			2	11	1	
Тема 6. Вимоги до особистості і професійних якостей фахівця	14	-	2		11	1	У/Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Тема 7. Професійна етика та культура у роботі психолога.	14	2			11	1	
Тема 8. Основні напрями і підходи психологічної науки	12	-			11	1	
Тема 9. Особливості діяльності психологічних служб у різних соціальних сферах	14	-	2		11	1	У/Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Разом за модулем 1	122	4	4	4	99	11	10 (Xсер= Σ/2)
Змістовий модуль 2. Основи науково-психологічних досліджень							
Тема 10 Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень	15	-		2	12	1	
Тема 11 Особливості теоретичного, емпіричного та експериментального	15	2			12	1	У/Р /Т/ ДС/ РМГ 10

дослідження								
Тема 12. Особливості психологічних досліджень	14	-	2		11	1		
Тема 13 Класифікація методів психологічного дослідження	16	2	2		11	1	У/Р /Т/ ДС/ РМГ 10	
Тема 14. Технологія наукової діяльності психолога. Звітність наукових досліджень	14	-		2	11	1		
Тема 15 Етика наукових досліджень	14	-			12	2		
Разом за модулем 2	88	4	4	4	69	7	10 (Xсер= Σ/2)	
Види підсумкових робіт							Бал	
Виконання усіх лабораторних робіт в повному обсязі За змістовним модулем 1							У/РМГ/ ІРС 10 (Xсер= Σ/2)	
За змістовним модулем 2							10 (Xсер= Σ/2)	
Інше: професійно-орієнтовані завдання								
Участь у конференції з публікацією матеріалів (за тематикою та змістом освітнього компонента), сертифікованих програмах (проектах) професійного спрямування (тренінги, наукові проекти, тощо)							10 балів (не більше 20 балів)	
Контрольна робота							60 балів	
Всього годин/ Балів	210	8	8	8	168	18	100	

Таблиця 6

**Структура освітнього компонента
(заочна форма навчання на базі окр «молодший спеціаліст»)**

Назви теми	Усього	Лек.	Практ	Лаб.*	Сам. роб	Конс.	Форма* Контр./ Бали*
Змістовий модуль 1. Сутність психології як науки та виду діяльності							
Тема 1. . Основи організації навчальної діяльності у закладі вищої освіти	9	2			6	1	
Тема 2. Студент як об'єкт і суб'єкт навчання у закладі вищої освіти	7	-			6	1	
Тема 3. Вступ. Психологічні основи психології як науки.	6	-			5	1	

Історія розвитку, етапи становлення							
Тема 4. Місце психології у системі наук. Галузі психології	8	-		2	5	1	
Тема 5. Професія психолога. Класифікація професійної діяльності психолога	8	2			5	1	
Тема 6. Вимоги до особистості і професійних якостей фахівця	8	-	2		5	1	У/Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Тема 7. Професійна етика та культура у роботі психолога.	9	2			6	1	
Тема 8. Основні напрями і підходи психологічної науки	8	2			5	1	
Тема 9. Особливості діяльності психологічних служб у різних соціальних сферах	8	-	2		5	1	У/Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Разом за модулем 1	71	6	4	2	48	9	10 (Xсер= Σ/2)
Тема 10 Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень	9	-		2	6	1	
Тема 11 Особливості теоретичного, емпіричного та експериментального дослідження	8	2			5	1	
Тема 12. Особливості психологічних досліджень	8	-	2		5	1	У/Р /Т/ ДС/ РМГ 10
Тема 13 Класифікація методів психологічного дослідження	8	2			5	1	
Тема 14. Технологія наукової діяльності психолога. Звітність наукових досліджень	8	-		2	5	1	
Тема 15 Етика наукових досліджень	8	-			6	2	У/Р /Т/ ДС/ 10
Разом за модулем 2	49	4	2	4	32	7	10 (Xсер= Σ/1)
Види підсумкових робіт							Бал
							У/РМГ/

Виконання усіх лабораторних робіт в повному обсязі						IPC 10 ($X_{\text{ср}} = \frac{\Sigma}{1}$) 10 ($X_{\text{ср}} = \frac{\Sigma}{2}$)
Інше: професійно-орієнтовані завдання						
Участь у конференції з публікацією матеріалів (за тематикою та змістом освітнього компонента), сертифікованих програмах (проектах) професійного спрямування (тренінги, наукові проекти, тощо)						10 балів (не більше 20 балів)
Контрольна робота						60 балів
Всього годин/ Балів	120	10	6	6	80	18
					80	18
						100

Бали* виведені в останньому стовпчику в таблиці (4/5/6) передбачають оцінювання знань на практичних заняттях. Тобто, за одне практичне заняття здобувач може заробити максимум 10 балів. Шляхом виведення середнього балу протягом семестру за практичні заняття можна отримати максимум 20 балів (10 за I змістовний модуль і 10 за другий змістовний модуль)

Лабораторні заняття * За одне лабораторне заняття здобувач може заробити максимум 10 балів. Шляхом виведення середнього балу протягом семестру за лабораторні заняття можна отримати максимум 20 балів (10 за I змістовний модуль і 10 за другий змістовний модуль)

Форма контролю(пояснення скорочень)*: У- усна відповідь/презентація, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

(самостійна роботи здобувача освіти оцінюється в межах практичних та лабораторних занять відповідно до теми заняття)

- 1) Охарактеризувати систему організації навчального процесу у закладі вищої освіти.
- 2) Дати характеристику студентства та особливостей студентського віку.
- 3) Визначити особливості навчання студентів-психологів
- 4) Проаналізувати місце психологічної науки її в системі інших наук.
- 5) Розкрити основні теоретичні підходи у вітчизняній та зарубіжній психології.
- 6) Описати систему роботи психологічної служби.
- 7) Розкрити зміст роботи центрів та заклади науково-дослідної, прикладної та практичної психології в Україні.
- 8) Розкрити особливості становлення особи професіонала-психолога.
- 9) Проаналізувати особливості підготовки спеціалістів з вищою освітою.
- 10) Области та завдання професійної діяльності психологів
- 11) Проаналізувати особливості видів професійної діяльності психологів й відповідні компетенції.
- 12) Типові помилки написання та оформлення. Науковий документ його сутність і вимоги донього.

- 13) Визначте основні вимоги до оформлення статей та тез доповідей.
- 14) Які існують форми апробації результатів наукового дослідження.
- 15) Охарактеризуйте зв'язок дослідницької та інформаційної діяльності
- 16) Визначте правила організації роботи з науковою літературою.
- 17) Охарактеризуйте бібліотеку як феномен, її доля в епоху інформатизації.

7. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувача під час практичних занять;
- своєчасне виконання лабораторних робіт та завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки)

на консультаціях.

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань контрольної роботи;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання морально-етичних норм поведінки та спілкування.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (опрацювання завдань лабораторної роботи, написання модульної контрольної роботи тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Залік

Семестровий залік – це форма контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з дисципліни «Вступ до спеціальності та основи наукових досліджень» на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних (семінарських, індивідуальних), лабораторних занять, самостійної роботи, виконання професійно-орієнтованого завдання, контрольної роботи.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом. Тобто, залік виставляється згідно балів, які набрав студент під час виконання усіх видів завдань поточного оцінювання (таблиці 2/3/4): усереднених результатів практичних занять за двома змістовими модулями (макс. 20 балів); балом, виставленим за виконанням усіх лабораторних занять з дисципліни за двома змістовими модулями (макс. 20 балів); балом, виставленим за контрольну роботу (макс. 60 балів).

Альтернативний варіант отримання балів з дисципліни передбачає виконання певних видів робіт в межах професійно-орієнтованих завдань (таблиця 2/3/4)

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів) У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості - 100 бал.

Таблиця 7

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

8. Рекомендована література

Основна література

1. Адаменко М.І., Бейлін М. В. Основи наукових досліджень. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 188 с.
2. Артемчук Г. І. Методика організації науково-дослідної роботи: навчальний посібник для студ. та викл. ВНЗ/ Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М.П. Київ. держ. лінгв. ун-т. Київ : Форум, 2000. 270 с.
3. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник для бакалаврів, магістрів і аспірантів екон. спец. ВНЗ. Київ : АБУ, 2002. 480 с.
4. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія. Вступ до спеціальності. Центр навч. л-ри, 2007. 288 с.
5. Варій М. Й. Психологія. Київ: Центр учб. л-ри, 2009. 288 с.
6. Горбунова В. В. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень. *Практична психологія соціальна робота*. № 3. 2005. С. 18–23.
7. Грищенко У. М., Грищенко О. А., Борисенко В. А. Основи наукових досліджень: *навчальний посібник*. Київ, 2001. 346 с.
8. Гуменна О. А. Основи наукових досліджень. Суми: СумДПУ ім. А. С.

- Макаренка, 2007. 99 с.
9. Дуткевич Т. В., Савицька О. В. Практична психологія: вступ до спеціальності. Київ: Центр учб. л-ри, 2010. 256 с.
 10. Закон України «Про вищу освіту», документ № 2984–14, остання редакція від 10.02.2010 р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2984-14&p=1297338264376536>
 11. Іванова О. В., Москалюк Л. М., Корсун С. І. Психологія: вступ до спеціальності. Київ: Центр учб. л-ри, 2013. 184 с.
 12. Максименко С. Д., Ільїна Т. Б. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога . *Практична психологія та соціальна робота*. 1999. № 1. С. 2–6.
 13. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці : Методологія, методи, програми, процедури. Київ : Наук. думка, 1999. 216 с.
 14. Панок В.Г. Основи практичної психології: підручник / Віталій Григорович, Тетяна Михайлівна Титаренко, Наталя Василівна Чепелева та ін. Вид. 2-ге, стереотип. Київ: Либідь, 2001. 536 с.
 15. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів . Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. 320 с.
 16. Приходько Ю. О. Практична психологія: введення у професію : навчальний посібник. 2- е вид. Київ : Каравела, 2010. 232 с.
 17. Суходольський Г. В. Математические методы в психологии. Харків: Гуманит. центр, 2008. 282 с.
 18. Я – студент : навчальний посібник / [Огнев'юк В. О., Жильцов О. Б., Караман С. О., та ін. ; за заг. ред. Огнев'юка В. О.]. 2- ге вид., доопр. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 224 с

Додаткова література

1. Богдан С. К. Науковий текст і його назва. Луцьк, 1997. 15 с.
2. Варій М. Й. Основи психології і педагогіки. Київ: Центр учб. л-ри, 2009. 376 с.
3. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: навчальний посібник. Київ : «ВД «Професіонал», 2007. 208 с.
4. Гуменюк І. Л., Коваленко С. М. Алгоритм наукового дослідження. СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 46 с.
5. Денисюк А. С., Потапчук Л. В. Психологія. Луцьк: РВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 180 с.
6. Киричук О. В. Основи психології / Киричук О. В., Роменець В. А., Кириленко Т. С., Маноха І. П. Київ : Либідь, 1997. 632 с.
7. Клепко С. Ф. Наукова робота і управління знаннями: навчальний посібник. Полтава : ПОППО, 2005. 201 с.
8. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: авторський підручник. Київ. Ніжин : ТОВ Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. 308с.
9. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2010. 176 с.
10. Корольчук М. С., Кравчук С. Л. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. *Експериментальна психологія: теорія і практика психологічного експерименту*. Київ: Київ. ун-т, 2008. 286 с.
11. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі

- навчально-пізнавальної діяльності. Харків: ХНПУ, 2015. 336 с.
12. Кустовська О. В. *Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій*. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с.
 13. Ланде Д. В., Фурашев В. М., Юдкова К. В. *Основи інформаційного та соціально-правового моделювання: навчальний посібник*. Київ: НТУУ «КПІ», 2014. 220 с.
 14. Максименко С. Д. *Психологія і педагогіка*/ Максименко С. Д., Євтух М. Б., Цехмістер Я. В., Максименко К. С. Київ: Слово, 2012. 520 с.
 15. Марциновская Т. Д. *История психологии*. Москва: Академия, 2001. 540 с.
 16. Мороз І. В. *Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту*. Київ, 1997. 56 с.
 17. *Наукова та інноваційна діяльність в Україні: стаття 36.* / відп. за випуск Л. Г. Луценко / Держкомстат. Київ, 2002. 316 с.
 18. *Нормативно-правові акти про наукову та науково-технічну діяльність у вищих навчальних закладах України: у 2 кн.* / за ред. Ю. І. Горобця, М. І. Панова. Харків : Право, 2001. Кн. 1. 784 с.
 19. *Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті.* *Бюлетень ВАК України. Спецвипуск.* 2000. № 2. С. 39–40.
 20. П'ятницька-Позднякова І. С. *Основи наукових досліджень у вищій школі: навчальний посібник*. Київ, 2003. 116 с.
 21. Скиба О. П. *Стиль наукового мислення в соціально-психологічному і соціологічному аспектах.* *Вісн. Нац. авіац. ун-ту.* 2009. № 1. С. 128-131.